

Прилог 1

СТАНДАРД КВАЛИФИКАЦИЈЕ

Назив квалификације	РУКОВАЛАЦ ГРАЂЕВИНСКОМ МЕХАНИЗАЦИЈОМ
---------------------	---

ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ КВАЛИФИКАЦИЈЕ

КЛАСНОК ¹ / ISCED-F 2013	0732 Грађевинарство
Ниво НОКС -а ²	3
Ниво ЕОК-а ³	3
Врста квалификације	Стручна
Обим квалификације	3 године
Предуслови за стицање квалификације	Ниво 1 НОКС-а – основно образовање и васпитање, основно образовање одраслих, основно балетско образовање и васпитање и основно музичко образовање и васпитање
Облици учења	<ul style="list-style-type: none"> - Формално образовање; - Неформално образовање одраслих у трајању од најмање 960 сати обуке; - Признавање претходног учења.
Врста јавне исправе	<ul style="list-style-type: none"> - Диплома; - Уверење о положеним испитима у оквиру савладаног програма за образовни профил; - Сертификат о оствареном стандарду квалификације у целини.

**РЕЛЕВАНТНОСТ КВАЛИФИКАЦИЈЕ
ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ И НАСТАВАК ОБРАЗОВАЊА**

Проходност у систему квалификација	Ниво 4 НОКС-а Ниво 5 НОКС-а
Занимање	8342.02 Руковалац багером 8342.03 Руковалац булдожером 8342.04 Руковалац ваљком за сабијање тла 8342.05 Руковалац грађевинском механизацијом 8342.13 Руковалац механизацијом за асфалтирање 8342.14 Руковалац ровокопачем 8342.15 Руковалац скрепером и равналицом 8343.03 Руковалац ауто-дизалицом 8343.06 Руковалац грађевинском дизалицом 8343.13 Руковалац стабилном кранском дизалицом
Стандард занимања ⁴	-

¹ Систем према коме се квалификације разврставају и шифрирају у НОКС-у, усклађен са Међународном стандардном класификацијом образовања ISCED 13-F.

² Национални оквир квалификација Републике Србије (НОКС)

³ Европски оквир квалификација (енг. *European Qualifications Framework*)

⁴ До доношења стандарда занимања, повезаност стандарда квалификације Руковалац грађевинском механизацијом са тржиштем рада заснована је на подацима о занимањима који су утврђени на основу прописа из области рада и запошљавања (према: Закон о НОКС-у, члан 50.), као и на опису рада из

ИСХОДИ УЧЕЊА

Општи опис квалификације

Руководалац грађевинском механизацијом рукује и врши превентивно одржавање грађевинске механизације за земљане, бетонске и асфалтне радове и вертикални транспорт, уз примену мера безбедности и здравља на раду, као и посебних мера и норматива заштите на раду који се примењују при извођењу грађевинских радова на градилиштима и при руковању грађевинском механизацијом.

Обучен је за: контролу и припрему рада грађевинске механизације; извођење радних операција са машинама за земљане радове (багер, булдозер, утоваривач, скрејпер, грејдер, равнач, ваљак, јеж, вибрациони набијач и финишер), машинама за вертикални транспорт (ауто и кранске дизалице), машинама за уграђивање бетона (бетонска пумпа), и машинама за асфалтне радове (асфалтни финишер, фрејзер); вршење превентивних периодичних прегледа, чишћење, подмазивање, замену течности и делова, као и отклањање једноставних кварова на грађевинским машинама.

Делотворно комуницира и сарађује са надређенима и сарадницима приликом обављања задатака и активно доприноси култури уважавања и сарадње.

Сврсисходно примењује техничке информације, информационо-комуникационе технологије (ИКТ) и унапређује њихову примену кроз учење и усавршавање.

Ниво општих и стручних знања, вештина, способности и ставова у оквиру стечених компетенција, руковоацу грађевинске механизације преваходно омогућава запошљавање и наставак школовања у датој стручној области.

Компетенције

- Организација, планирање рада и припрема машине за рад;
- Руковање грађевинском механизацијом;
- Превентивно одржавање механизације;
- Примена мера заштите на градилиштима и при руковању грађевинском механизацијом;

- Кључне компетенције;⁵ (посебно: рад са подацима и информацијама, дигитална компетенција, сарадња, одговоран однос према здрављу и одговоран однос према околини).

По стеченој квалификацији, лице ће бити у стању да:

⁵ На основу: *Правилника о општим стандардима постигнућа за крај општег средњег образовања и средњег стручног образовања у делу општеобразовних предмета* („Службени гласник РС”, број 117/13).

Знања

- објасни поступак пријема механизације на радном месту;
- наведе елементе радног налога;
- познаје техничку документацију грађевинске машине којом рукује;
- објасни поступак контроле исправности машине, радних уређаја грађевинске механизације, као и контроле рада машине у месту;
- објасни начин транспорта грађевинске машине до места рада;
- разликује врсте грађевинских радова и њихове карактеристике;
- наведе елементе шеме градилишта у зависности од врсте објеката (високоградња, нискоградња и хидрограђевински објекти);
- објасни начин унутрашњег транспорта на градилишту;
- објасни правила заједничког рада групе грађевинских машина;
- разликује врсте механизације у односу на врсту механизованих радова;
- наведе основне делове грађевинских машина;
- објасни радне операције грађевинских машина и начине извођења појединих радних операција;
- објасни поступак прегледа грађевинске машине, начин чишћења и подмазивања, као и обезбеђења машине по завршетку рада;
- разликује врсте одржавања грађевинске механизације и потребан алат, опрему и уређаје за одржавање;
- опише начин превентивног одржавања по плану;
- објасни начин отклањања једноставних кварова на грађевинској машини и уређајима;
- наведе документацију за превентивне и периодичне прегледе и евиденцију која се користи приликом превентивног одржавања грађевинске механизације;
- објасни намену и значај коришћења опреме и средстава за заштиту при раду на градилишту и при руковању грађевинским машинама;
- опише мере безбедности и здравља на раду, заштите од пожара и заштите животне средине, као и регулативу релевантну за делатност грађевинарства и безбедног руковања грађевинским машинама.

<p>Вештине</p>	<ul style="list-style-type: none"> - изабере машине, односно механизацију према врсти и условима грађевинских радова; - провери исправност грађевинске машине према техничкој документацији и изврши контролу течности, сигналних уређаја, уређаја за управљање и погон; - поставља грађевинску машину на средство за транспорт и врши контролу транспорта машине; - изврши контролу рада грађевинске машине и исправности радних уређаја у месту; - користи шему градилишта; - примењује правила унутрашњег транспорта при кретању по градилишту; - поставља и стабилизује грађевинску машину на место рада; - изводи радне операције грађевинским машинама у складу са радним налогом; - изводи радне операције у садејству са другим грађевинским машинама; - контролише рад грађевинске машине у току извођења радних операција; - паркира и обезбеди грађевинску машину по завршетку рада; - прегледа грађевинску машину по завршетку рада, и изврши чишћење, прање, подмазивање и заштиту; - изврши замену потрошног материјала и отклони једноставне кварове на грађевинској машини; - води евиденцију о извршеним радовима при руковању и одржавању грађевинске машине; - чита и разуме стручна упутства и документацију на најмање једном страном језику; - успешно унапређује своју праксу на основу сопственог искуства и сарадње са колегама; - примењује средства личне заштите и предузима мере безбедности и заштите здравља на раду према прописима, процедурама и правилима који се односе на безбедно руковање грађевинским алатом и машинама, заштиту од пожара и заштиту животне средине; - правилно реагује у акцидентним ситуацијама и пружа прву помоћ на радном месту и у радној околини.
<p>Способности и ставови</p>	<ul style="list-style-type: none"> - изабере машине, односно механизацију према врсти и самостално, савесно, уредно и прецизно обавља поверене послове руковаоца грађевинском механизацијом у складу са техничко-технолошким процедурама, регулативом и стандардима у грађевинарству, уз повремене консултације са надређенима; - ефикасно планира, користи и организује време;

<p>Способности и ставови</p>	<ul style="list-style-type: none"> - испољава позитиван однос према функционалности и техничкој исправности алата, машина и уређаја које користи при обављању послова руковања грађевинском механизацијом; - испољава љубазност, комуникативност и флексибилност у односу према сарадницима и клијентима; - испољава позитиван однос према професионално етичким нормама и вредностима, као и предузимљивост у раду; - примењује ИКТ у раду укључујући пословну комуникацију електронским путем; - показује спремност за решавање проблема у оквиру оперативних послова руковаоца, повремено и у нестандартним ситуацијама на градилишту; - увиђа значај правилног прикупљања, збрињавања и рециклирања грађевинског отпада у циљу заштите животне средине; - спремно и одговорно реагује у акцидентним ситуацијама у случају пожара и експлозије.
<p>Начин провере остварености исхода учења</p>	<p>Праћење развоја и напредовања ученика у достизању исхода и стандарда постигнућа, као и напредовање у развијању компетенција обавља се формативним и сумативним оцењивањем.</p> <p>Оцењивање је описно и бројчано.</p> <p>Бројчане оцене ученика су:</p> <ul style="list-style-type: none"> - одличан (5), - врло добар (4), - добар (3), - довољан (2) и - недовољан (1). <p>Оцена недовољан (1) није прелазна оцена.</p> <p>Оцењивање се остварује применом различитих метода и техника (пројектни, радни задаци и сл.).</p> <p>Сумативно се оцењује на полугодишту, крају школске године и на завршном испиту.</p> <p>У неформалном образовању процена остварености исхода учења обавља се на испиту за проверу савладаности програма за стицање квалификације.</p> <p>У поступку признавања претходног учења провера савладаности исхода учења обавља се путем процене претходно стечених исхода учења и компетенција које је кандидат успео да докаже путем прописаних инструмената за процену као и на испиту за процену остварености исхода учења који комбинује више метода процене од којих је практични рад у реалном/симулираном радном окружењу обавезан.</p>

ОСИГУРАЊЕ КВАЛИТЕТА КВАЛИФИКАЦИЈЕ

Квалификације реализатора програма	Одговарајуће образовање: <ul style="list-style-type: none">- нивоа 5 НОКС-а,- нивоа 6 НОКС-а (подниво 6.1, подниво 6.2) и- нивоа 7 НОКС-а (подниво7.1), у складу са чл. 140–142. Закона о основама система образовања и васпитања.
Организација надлежна за издавање јавне исправе	Средње стручне школе Јавно признати организатори активности образовања одраслих (ЈПОА)